

TRIOSYNODE JANUARI 1996

Bijdrage op een spannend moment in de synodevergadering van de drie Samen op Weg-kerken.

Preses, broeders en zusters,

Ik wil mij graag even aan u voorstellen. Sinds kort lid van de Raad van Deputaten SoW. 43 jaar lidmaat van de Nederlandse Hervormde Kerk (NHK), 35 jaar predikant in die kerk, 37 jaar lid van de Gereformeerde Bond. Hoewel ik mij als bonder nooit zo geprofileerd heb, ben ik daar gebleven. Ik voel mij daarin deel meer van een beweging dan van een organisatie. Evenals wijlen prof. H. Jonker is mijn Anliegen gebleven met de sterke nadruk op de rechtvaardiging van de goddeloze, de eerbied voor Gods Woord en de prediking van de verzoening. Daarom noem ik mij hervormd- gereformeerd.

Ik voel mij **verscheurd**, en ik weet: vele hervormd- gereformeerden met mij. Weinigen hebben dat aan u voorgelegd. Daarom grijp ik nu de mij geboden kans daar uiting aan te geven.

Verscheurd door tweeheid. Ik ben diep ingebed in het hervormd- gereformeerde leven en het gereformeerde volk in de NHK. Maar even diep in de officiële ambtelijke vergaderingen en organen van onze kerk, waarin ik met een zekere hartstocht meedoe. En alles in mij verzet zich tegen een keuze tussen die twee.

Ik beschouw mijn kerk als in juridische zin de wettige voortzetting van de Vaderlandse Kerk, dat is de Gereformeerde Kerk der Reformatie. Maar in geestelijke zin vormen ook de andere kerken van reformatorisch type delen van die uiteengevallen Vaderlandse Kerk.

De hereniging is voor mij dan ook het gedeeltelijke herstel van de Vaderlandse Kerk. Dat juich ik toe.

De Gereformeerde Bond heeft geen oecumenische traditie en een hervormd- gereformeerd mens heeft niet zo goed geleerd hoe met anders -gelovigen om te gaan. Zelf heb ik mij in de loop der jaren mogen verrijken met bijbels legitieme visies van mensen uit eigen kerk en andere kerken. Soms tot mijn grote verrassing. Van jongs af aan heb ik veel te danken aan theologen, zij het lang niet alle, uit de Gereformeerde Kerken in Nederland (GKN).

De roep tot eenheid is fundamenteel, met name in het licht van Johannes 17, het hogepriesterlijk gebed van Christus. Daar gaat het om de eenheid van de "gegevenen des Vaders". Wie zou juist deze staat en toestand aan de SoW- partners durven ontzeggen? Hierover hebben wij in de laatste vergadering van de Raad van Deputaten indringend met elkaar kunnen spreken.

Kort na de oktobervergadering 1995 van de Triosynode voelde ik in veel gesprekken de euforie weer, waarmee b.v. de Projectorganisatie was begonnen. We gaan toch door! Niet onbegrijpelijk voor mensen die een enorme inzet tonen voor het proces.

Maar ik hoor meer dan voorheen ook andere geluiden daarbij: met de bonders valt toch niet te praten. Als het moet, dan maar zonder hen. En dat doet mijn hart dan weer pijn. Want ik ben er diep van overtuigd dat een herenigde kerk zonder de hervormd- gereformeerden een ramp is en volstrekt onaanvaardbaar. Die kerk zal het klassiek -reformatorische element absoluut nodig hebben, zeker met bevindelijke inslag.

Ik roep uw vergadering op tot optimaal begrip voor de hervormd- gereformeerden, die zich

zo bezwaard voelen. Dat zal voor mijn gereformeerde broeders en zusters niet zo vanzelfsprekend zijn, al stoelen we wel op de ene wortel van de gereformeerde confessie. Voor de vraag naar begrip draag ik enkele motieven aan:

Vanaf 1951 (en eerder!) vormden de hervormd- gereformeerden een minderheid in de Generale Synode van de NHK. 45 jaar minderheid. Nooit de hoofdlijnen van het beleid bepalen. Dikwijls op de koop toe aangehoord. Eigen voorstellen vrijwel altijd zien sneuvelen. Je wordt een underdog. Vlucht in eigen organisaties. Die bewonderenswaardig kerkelijk werk verrichten in de kerk.

In de begintijd van mijn ambt ben ik meermalen gevraagd voor een orgaan der kerk. "Er moet toch een bonder in zitten en met jou valt wel te praten". Voelt u zo'n vraag aan? Kent u de pijn van de minzaamheid der meerderheid? "Wij geven jullie toch ruimte?" En de glimlach van de superioriteit van progressieve theologen: "Jullie zijn nog niet zover...."

Ik ben me er van bewust dat het heel moeilijk is voor iemand, die een ander een ruime plaats gunt in een plurale kerk, om van die ander te horen: wij zijn principieel tegen een plurale kerk, want dat betekent de vrijwel volledige leervrijheid. Maar is dat zo vreemd? Is de 19e eeuw dan door ons helemaal vergeten?

Ook speelt het het proces parten dat er zo veel onbekendheid is, mede helaas door het ontbreken van kerkelijke gesprekken, met de bevindelijke inslag van de bonders, een geloofsbeleving die maar al te vaak met "valse mystiek" werd afgedaan.

Hoe verschillend zijn een doorsnee hervormd- gereformeerde kerkdienst en een doorsnee gereformeerde of midden- orthodoxe dienst in klimaat, liturgie, woordkeus en sfeer. Er zijn werkelijk grote verschillen, diepe kloven.

Bij SoW was en is mijn hoop gevestigd op een breed kerkordelijk dak met veel eigen ruimte voor de hervormd- gereformeerden, waaronder ook zij voluit kunnen mee participeren aan het beleid der kerk. Maar niet zonder een principieel gemeenschappelijk fundament in de confessie.

Naar mijn vaste overtuiging doet men vele gereformeerden onrecht wanneer men er van uitgaat dat die dat niet meer willen. Al weet ik dat ook in de GKN modaliteiten zijn zoals de NHK die allang kent. Dus een breed dak.

Mijn tweede hoop was en is (maar ik vrees!), dat de hervormd- gereformeerden met hun volledige confessionaliteit, bevindelijkheid en theologische eigenheid volop zouden deelnemen aan een verenigde kerk, net als in de NHK: "tot verbreiding en verdediging van de waarheid".

Wat is daar tegen? Tegen het voortzetten van de strijd in het geding om waarheid en eenheid in een verbrede kerk, biddend en worstelend voor het aangezicht Gods? Daar is toekomst voor!

Ik kokhalsde bijna toen ik gisteren in Trouw las over geslepen messen waarmee we elkaar te lijf gaan. Het is om te huilen. Moeten we zo de 21e eeuw in gaan?

Wat betreft de voorliggende voorstellen: de ontkoppeling van Kerkordetraject en Projectorganisatie levert m.i. de nodige ontkramping op. Meer rek in het tijdpad is nodig. De diepgaande bezinning waar Van der Aa toe oproept is onmisbaar. Kerkordelijk is te verwachten dat we uitkomen bij een meer presbyteriale kerkordening, juist datgene waar de hervormd- gereformeerden altijd voor gepleit hebben.

Laten we elkaar vertrouwen geven. Weg met de valse karikaturen! Ruimen we de partij-zucht op om met elkaar de weg te gaan van gebed, wijsheid en liefde, zoekend naar de

vormgeving van een waarlijk reformatorische kerk. En dat is zo noodzakelijk in een tijd, waarin we tot onze ontsteltenis zien dat onze kinderen afhaken. Daar ligt voor mij persoonlijk de diepste zorg van het hart: dat ons volk ontvalt aan het Woord des Heren. Ik vertegenwoordig geen blok. Mijn verscheurdheid zal u duidelijk zijn. Wij moeten samen op weg verder. Dat is geboden. Dat geeft het kader aan: SoW. In dat kader geven de voorstellen van de moderamina een begaanbaar pad aan. Het zal er om gaan **hoe** we op dat pad met elkaar omgaan. Laten wij elkaar aanvaarden gelijk Christus ons aanvaard heeft. Dat is mijn hoop en dat is mijn advies.

A. Romein